Proletarhoji tamomi dunjo jak şavetoni

BAJROQI MIHNAT

1933
16
DEKABR
№ 241 (980)

Organi partijaji komunistiji (ʙ)Uz ≡ Орган ЦК КП(б)Уз.
Ba zuvoni jahudihoji ʙuxeri—На туз.-бух. евр. язык.

Qarori Sovnarkomi SSSR va SKVKP(ʙ)

Baroji in ki muzofoti Volgaji Mijona, vilojathoji Ivonûf, Dnepropetrûf Xarkûf, Vinitski, Cernigûf, respuʙlikiji avtonûmiji sotsialistiji Moldav va respuʙliki sotsialistiji şûrojiji Armaniston piloni solonaji qalasuporiji az tarafi Sovnarkomi SSSR va SK VKP(ʙ) ʙaroji onho muqarar karda şudagiro sarpur karda va xudro ʙaroji kiştu kori ʙahori az qalaji tuxmi taamin kardin, ʙinoʙarin Sovnarkomi SSSR va SK VKP(ʙ) cunin qaror mekunand:

Ba kolxûzho va dehqonhoji jakakori mihnatkaşi respuʙlikho, muzofotho va vilojathoji dar ʙolo nomʙar karda şudagi ruxsat doda şavad, ki qalaji (ord, qalaju dona, noni puxtagiji) xudro ʙa taşkilothoji koperativi, hamcunin dar ʙozorhoji şahr va qişloq va dar istansahoji rahi ohan ʙe manəijat furûşand.

Rajisi Sovnarkomi SSSR
V. MOLOTUF (Skrjaʙin).
Sarkotivi SK VKP(ʙ):
I. STALIN.

Ba nomi sijezdi 17-umi partija

Poxûdi umumiitifoqiji stalini ʙaroji hosiloti ʙalandi koramhoji texniki.

Dar gazeti „Izvestija“ muroçiəatnomaji SK KP(ʙ) Uz, SIK va Sovnarkomi Uzʙakiston va sektûri sijosiji Narkomzemi Uzʙakiston ʙa tamomi respuʙlikho, muzofotho va rajûnhoji korandaji koramhoji texniki ʙurovurdagiro cop karda şudast. Dar in muroçiəatnoma cunin gufta meşavad:

Xəlqhoji mihnatkaşi itifoqi ʙuzurgi şûroji dar tahti rahʙariji partijaji Lenini ʙo sardoriji vozdi geniji xud rafiq STALIN dar gûştinhoji xelo saxti sinfi dar korhoji ʙunjodijati sotsialisti muvafaqijathoji əazamate ʙa dast darovurdand.

Zafarhoji əazamati sanoəatdorkuniji sotsialisti va ʙa tariqi qatəi va noʙozgaşt ʙarpo karda şudani ʙunjodijati kolektivi mihnatkaşhoji mamlakati moro ʙa cunin şarojathoji naqzi zindagoni ʙurda rasondagi hastand, ki in xel zindagoniji naqzro onho peş az inqiloʙ hato ʙə xovaşon ham nadida ʙudand.

Raʙûci, kolxûzci, əolim, inziner, texniki Mamlakati Şûrohoji az ʙori vazʙini eksplotatsijaji kapitalisti ozod şudagi, ʙaroji madanijat va korhoji içodiro taraqi dodan cunon mumkinijathoji kalon ʙa dast darovurdagi hastand, ki in xel mumkinijatro hanuz dar taarixi insonijat dida naşuda ʙud.

Miljon-miljon odamhoji mihnatkaşe ki peş ʙa rûzi ojanda ʙovari na doşta va ʙa jak lav non zor ʙudand, hozir ʙa peşi sanoəat rûz to rûz zijodtar talavho monda va xohişe dorand, ki ci xele ki rafiq Stalin guftagi hast, hamaji talavhoji xudro mukamal qoneə kunonda zindagoni kunand.

Muvafaqijathoji taarixiji SSSR va xelo zud zijod şuda istodani davlati materjoliji vatani sotsialisti mumkinijat medihand, ki az xususi talavhoji m a d a n i, zindagoni va materjoliji ʙinokorhoji sotsializmro ʙa miqdori to hole dida naşudagi qoneə kunondan masəala monda şvad.

Vozdi dûstdori mo rafiq Stalin ki kûşişhoji əomaji vasehi mihnatkaşhoro xelo naqz medonad, dar muloqoti ʙo vakilhoji kolxûzcihoji Ades kardageş guft, ki jake az vazifahoji navʙatiji xelo muhimi mo — „korkardaʙuroriji molhoji sermasrifro jakʙardu va jakʙarse kardan“ meʙoşad.

Dar in vazifaro hal kardan çuvovgariji kalon ʙa gardani respuʙlikho, muzofotho va vilojathoji ʙaroji sanoəati savuk aşijoji xom kor karda meʙurovurdagi meaftad.

Uzʙakistoni ʙazaji asosiji paxtakoriji itifoqi Şûroji ʙuda 67 parasoni tamomi paxtaji Umumi Itifoqro medodagi, Uzʙakistoni dar gûştini ʙaroji nomuhtoçiji paxtagiji SSSR muvafaqijathoji xelo ʙuzurg ʙa dast darovurdagi cunin hisov mekunad, ki corjakgiriji sotsialistiji metûdi ozmuda şudagiji ʙaroji puropur va ʙarzijod içro şudani pilonho gûştin ʙurdan ʙudagi—ʙojad ʙaroji nişondodhoji vozdi partija rafiq Stalin az xususi jakʙardu va jakʙarse namudani korkardaʙuroriji molhoji sermasrif dodagiro ʙa əamal guzarondan vositaji asosiji poxûdi əomaviji ʙûlşiviki şavad.

Haminro ʙa nazar girifta SK KP(ʙ) Uz, SIK, Sovnarkom va sektûri sijosiji Narkomzemi Uzʙakiston az nomi şiş hazor kolxûzho va raʙûcihoji sovxûzhoji peşqadami pilonhoji ʙa gosudarstvo paxtasuporiji xudro peş az mûhlat puropur va ʙarzijod içro kardagiji respuʙliki Uzʙakiston taklif mekunand, ki **ʙa munosivati sijezdi hasdahumi partija ʙaroji ʙa tariqi xelo ʙaland kardani hosiloti zaminhoji sovxozho va kolxozho resurshoji aşijoji xomi sanoəati savuk va cizhoji xuroki tajor karda ʙurorandaro zijod kardan poxodi staliniji umumiitifoqi əəlon karda şavad.**

Uzʙakiston respuʙlikhoji Turkmaniston, Toçikiston, Azarʙajçon, Qazoqiston, Qirqiziston, Gruzija, Krim, Doqiston, vilojati Ades va Kavkazi Şamoliro çeq mezanad, ki ʙa poxûdi umumiitifoqi daromada ʙaroji dar korhoji ʙalandkuniji hosiloti paxta namunahoji xelo naqz nişon dodan, ʙaroji korkardaʙuroriji paxta, ʙareşumro zijod kardan, ʙaroji voçivijathoji dar peşi gosudarstvo doştagiji xudro naqztar içro namudan corjakgiriji sotsialtisiro revoç dihand.

Uzʙakiston dar in poxûd ʙa xud cunin voçivijati konkreti megirad, ki dar soli 1934 ʙa hisovi mijona az har jak gektor 2,5 sentneri paxta dopa sarpur şudani piloni finansiji tamomi navəhoji sanoəati savuk va cizhoji xûroki tajor karda ʙurorandaji respuʙlikro ihtijoç mekunad.

Ba hamin ʙarovaro Uzʙakiston ʙa vilojatho va rajûnhoji zaqir va kartûşka koranda (vilojati Maskov, Leningrod, Ural va vilojati Qarʙi, muzofoti Gûrki, Belorusija va digarho) ʙa rajûnhoji lavlavukoriji Ukrajna, vilojati markaziji Cernozem, Qirqiziston va digarho) muroçiəat karda va onhoro çeq mezanad, ki ʙaroji korkardaʙuroriji zaqir, kanav, lavlavu va kartûşkaro qatəijan zijod kardan poxûdi staliniro sar kunand.

Baroji in ki har jake az tarafhoji corjakgiri mekardagiro voçivihoji konkret giriftanaş qati dogovûrhoji corjakgiriji sotsialisti ʙasta şavad, Uzʙakiston taklif mekunad, ki dar Toşkand ki markazi paxtakoriji şûroji hast, 10-umi fevral soveşanijaji umumiitifoqiji respuʙlikho, muzofotho va vilojathoro çeq zada şavad.

Mo taklif mekunem, ki ʙa zudi dar doxili respuʙlikho va vilojatho dar tahti şuəori „ʙa kiştu—kori ʙahoriji soli 1934 tajorigariji namunagi didan qati ʙaroji ʙa soveşanijaji umumiitifoqiji respuʙlikho muzofotho va vilojathoji paxtakoriji corjakgirikunanda firsondani vakilhoji ʙehtarini xud huquq ʙa dast darovurdan“ dar ʙajni rajûnho, şûəʙahoji sijosi, sovxûzho va kolxûzho corjakgiriji sotsialistiro revoç doda şavad.

Baroji arʙitri in corjakgiri şudan organi markaziji hukumati Umumi Itifoq—„Izvestijaji SIK SSSR va VSIK“ ro nişon medihem.

Sarkotivi SK KP(ʙ) Uz:
AKMAL IKROMUF.
Rajisi SIK Uz SSR:
OXUN BOBOJUF.
Nojivi rajisi Sovnarkûmi Uz SSR:
KARIMUF.
Nacalniki sektûri sijosiji Narkomzem Uz SSR:
GORST.

Ba qarori plenumi SK VKP(ʙ) raʙûciho ʙo qajrati navi proizvodstvogi çuvov doda istodin.

MASKOV. (TASS). Qarori SK VKP(ʙ) dar xususi çeq zada şudani sijezdi 17-umi partija ʙuromadagi ʙajni raʙûcihoji itifoq qajrati zûri proizvodstvogiro ʙa vuçud ovard.

Aktivi partijagiji korxonaji kalontarini şahri Tiflis—zavudi parovûz remûntkuni—ʙa xudaş voçivijat giriftagi hast, ki dar hamin sol ʙaroji 5 parovûzro az pilon zijodtar remûnt karda ʙurovurdan raʙûcihoro taşkil mekunad.

Raʙûciho ʙa xudaşon voçivijat giriftand, ki to vaqti jela şudani sijezd, jaəne to 25-umi janvar, piloni janvariji soli 1934-umro içro mekunand.

Dar zavudi Dnepropetrûvskiji nomi Petrûvsk kolektivi peckaji №2 ʙaroji dar fasli dujumi konkursi tamomiitifoqi çoji jakumro giriftan, ki in ʙaroji ʙa partsijezdi 17 um peşvoz ʙuromadan lojiqanda meʙoşad, ʙa 25 rûzi nûjaʙr suporişi jakmoharo 105,1 parason içro kardagi hast.

Taşkiloti komsamûliji zavudi moşinʙuroriji Gorlûvsk ʙa xudaş voçivijat giriftagi hast, ki to jela şudani sijezdi hasdahum kor karda ʙurovurda şudani qismhoji zapasiji murakavtarini moşinhoji parmidori az xoriça ovurda meşudagi va komʙajni kûhiro jod megirand.

Raʙûcihoji selmaşi Gomelesk ʙa xudaşon voçivijat giriftand, ki to oxiri sol ʙa sumaji 18000 sûm produksija meʙurorand va hamin qati qarzi az hukumat ʙa gardanaşon ʙudagiro sof mekunand. Sexi degiji zavudi mazkur ʙa xudaş voçivijat giriftagi hast, ki zakazhoji moşinhoji navi xoçagiji qişloqiro ʙa kor medarorad va çamiəi raʙûcihoro ʙa taəlimi texniki mekaşad.

Instituti metaliji Ukraina dar şahri Xarkûf ʙudagi, qarori SK VKP (ʙ) az xususi çeq zada şudani sijezd ʙuromadagiro kor karda ʙuromada, ʙa çamiəi raʙûciho, inzinerhoju texnikho va ʙa çamiəi korkunhoji əilmiji itifoq muroçiəat karda, taklif namudast, ki ʙa nomi partsijezdi hasdadahumi VKP (ʙ) fûndi texniki navro jodgiri taşkil karda şavad.

Kolektivi institut korhoji oxirini əilmiju texnikiji xudro ʙa fûnd medihad va ʙa xudaş voçivijat giriftagi hast, ki ʙoz 15 ta korhoji əilmiju tahqiqkuniji dar vaqti hozira ʙaholati kolektiv sançida ʙuromada şudagiro ham ʙa fûnd medihad. Institut ʙaroji ʙa korxonaho dar ʙovati texnikaro jod giriftan jordam dodan panç ʙrigad taşkil mekunad.

Ba sijzedi 17-um peşvoz meʙurojem.

Piloni paxta-118 parason, rondani tiramohi -100 parason va korami zamistoniji qalaro ʙa 100 parason içro kardem.

BUXOROJI KUHNA. (Az muxʙiri maxsusi mo). Coraʙinihoji harrûzaji partija va hukumati şûro dar ʙovati mustahkam kardani kolxûzho, jordamu rahʙariji on doda istodagi va xususan jordamu rahʙariji şûəʙaji sijosiji MTS-ji Buxoroji Kûhna kolxûzi jahudigiji Mihnatro çihati taşkiliju xoçagi va sijosi mustahkam karda istodast.

Hamin sol kolxûzi Mihnat ʙo faəolona va udarnikona kor kardani kolxûzciho çihati korhoji xoçagihoji xudro ʙehtar kardan va ahvoli materjoliji kolxûzcihoro ʙehtar kardan haqiqatan sohivi muvafaqijatho şud.

Natiçahoji kori udarnikiji kolxûzcihoji Mihnatro ana in sifru dastaho tasdiq mekunand:

Piloni paxtasupori ʙa 1-umi dekaʙr ʙa 118 parason içro karda şud, 40600 kilogram ʙa hukumati proletari paxta supurdem.

Piloni rondani tiramohiro ʙa 100 parason içro karda, 40 gektor zaminro şudgor kardem.

Piloni koramhoji qalaju donagiji zamistoniro kolxûz içro kard.

Tamomi kûrakho az sari zamin ʙardoşta şuda, toza karda şuda istodast.

Zaminhoro ʙa korami soli 1934-um tajor karda şuda istodast.

Ba tajor kardani taqsim kardani daromadho va ʙa tajor kardani hisovoti solonaji kolxûz coroʙiniho dida şuda istodast.

Barovari hamin kolxûzciho sohivi zindagoniji tiqimdori şuda istodin.

Ana in namunahoji kori kolxûzcihoji Mihnat hast, ki onho ʙo in namunahoji kori xud ʙa sijezdi 17-humi partija va qurultoji 6-umi kompartijaji Uzʙakiston peşvoz ʙuromada istodin.

Kolxûzciho vəəda medihand, ki ʙaroji kolxûzhoro ʙûlşiviki va kolxûzcihoro tiqimdor kardan ʙo jordamu rahʙariji şûəʙaji sijosiji xud ʙoz ham gûştini ʙûlşiviki meʙarand.

Az rûji suporişi kolxûzciho:
Aro nûf. Katajûva.

Varaqaji adaʙijot

Ba diqati xonandaho.

Dar numeri guzaştaji zurnoli „Hajoti Mihnati“ (mohi sentjaʙru ûktjaʙr) parcaji avalini poemaji „Paninoji“ rafiq Muhʙs doda şuda ʙud. Mo hozir ʙa pojon parcaji dujumi (davomi) onro cop karda istodem.

MUHIB

Panino.

Hazor afsûz, ki dar davri çuvoni
Butun man dur ʙudam az zindugoni.

Ba holi kamʙaƣal nazdik naʙudam.
Ba nodoni ʙas az əlşq mesarudam.

Ba donişi hajot man ʙemadoram.
Əoqiv mondam, kanun sude nadoram.

Saram dojim zi andeşa ʙuvad pur.
Ba har ʙovat xijolam meravad dur.

Va gohho, ʙajni fikrho gaşta-gaşta,
Hameojad ʙa jod davri guzaşta.

Aʙo şaklu surovi ʙadvuçudaş
Va zulmu zûrihoji ʙehududaş.

Hamegûjam ʙa xud man niz muqarar:
Əaçav muşkil ʙud ahvoli duxtar!

Əaçav vazʙin ʙudaş rûzguzori!
Zi xurdsoli giriftor ʙud ʙa xori.

Zi sad duxtar əaziztar jak pisar ʙud.
Va gar duxtar megardid tavalud.
Zi avlod şodmoni mekaşid kûc
Padar vozgun megardidu madhûş.

Ba rûji duxtar toleə nametoft.
Cu farzand û nigohu-ʙin namejoft.

Hameguftand, ki „û haft çon dorad
Va har dardro ʙa sar meʙardorad“...

Hamexondand varo jak çinsi sarsaxt,
Şumu ʙori garon, ʙenafəu ʙadʙaxt.

Guzaşti zindugoneş noəajon ʙud
Zi soli pançi əumraş ʙacaʙon ʙud,
Ba iflosi kalon meşudu megaşt.
Ba havlirûvi ʙand meşud az haşt

Ba toriki giriftor ʙud naxonda.
Hamepuxt oş az soli duvozda.

Hamin tûr meʙigaşt „dastjori“ modar
Ba kori xonaju oşxona duxtar.

Bigûj aknun, zi rûji insoni,
Magar əadlona ʙud un zindugoni??

Ba jodam hast, ki candin sol peş mo.
Budem hamsoja ʙo usto Jahudo.

Manu Dovid ʙudem hamqad va hamsol
(Cu man dar nazdi qoşaş doşt û xol)

Ba jak sinf har du mexondem ʙa maktav
Budem rûzho jakço to xudi şav.

Hamexondem aʙo ham toxtu tozi.
Tahi dolon ʙa mo ʙud çoji ʙozi.

Daron ço meşudand çamə niz digarho
Zi ahli kûca, lek ʙeştar pisarho;

Va goh meşud ʙarpo çangu çançol
Ba ʙajni ʙacahoji noinçol.

Ba ham mecaspidem, monandi otaş;
Livosho medaridand dar kaşo—kaş.

Kiro sar mekafid, ki—xuni ʙini.
Va oxir çang tamom meşud ʙa qini...

Ba jodam hast: daron vaqtho Panino
Nameçûşid heç dar davraji mo.

Ba sol andak zi moho û kalon ʙud.
Başarmu vazʙinu xomûşzuvon ʙud.

Zi duxtarho hato kam doşt dugona
Va onhoro nameraft heç ʙa xona.

Faqat rûzhoji şaʙot şuda ʙekor,
Ba dahni kûca megardid namudor.

Ba jodam hast surovi mehrnokaş,
Qadu-ʙasti şirini xuşu pokaş,

Namegûjam, ki „û ʙud nozanine,
Palançi oftovu mahçavine“...

Namegûjam, ki „Avrujaş kamon ʙud,
Cu tir miçgonu anor piston ʙud“...

Namegûjam, ki „Əolam ʙud garangaş
Ba peşi rangi û mekand rangaş“...

Azin xel gapkaloni man duram:
Zi qofu—lofi Şohin ʙehuzuram.

Namegûjam faqat: dar ʙajni davrat*),
Na ʙas ʙo dilʙari, lek niz ʙa xislat,

Bahoju mehri zûre doşt Panino,
Va in zûrtar ʙud dar dili usto.

Hamepûşid Paninom har ci xohi;
Ba û oşno naʙud santûru şohi.

Livosaş ʙeş**) zi citi parcagul ʙud.
(Xudaş dar ʙajni on gulho gul ʙud).

Ba toviston ʙa po pajpoqu kofş doşt,
Hamepûşid ʙa sar tûpiji nimdoş,

(*) Davra, davra-peş **) Beştar, ʙisjortari.

Ba puşt mûji sijohro partofta,
Cu arƣamcini şohi majda ʙofta.

Vale kamzûl ʙa tan ʙud dar zamiston,
Budand dar malısi pohoş latapecon,

Ba sar rûjmoli pat meʙast Panino,—
Va hamegaş ʙa û ʙud xuşu zevo.

Zi on fasli hajotaş ʙoz ci gûjam?
Magar kam ʙudzi duxtar guftu gûjam??

Ci xele ki tamomi duxtaron peş
Budand dar xonaju dahlez dilreş,

Panino ham ʙa oşxona va xona
Ba modar ʙud „dastjori“ jagona.

Zi xurdi ʙud ʙa fahm zirak va huşjor
Zi hama puxtu-sozho ʙud xaʙardor:

Palov, oşi savo ʙ axşu sirkaniz,
Kavovca, şûlamoş, moşova-çon, niz

Kiciri, laxcaku uroji sermaƣz,—
Hama meomadand az dasti û naƣz,

Agar goh modaraş ʙemor meşud,—
Panino ƣarq ʙa zeri kor meşud:

Xudaş tanho (va ʙo tûteş citûmand,
Savav ki tûtijaş ham ʙud ʙa xud ʙand)
Hamepuxt non, hamekard çomşiju kor
Hamekard xonaro ƣundoru—ʙardor,

Ba usto coju oş tajor mekard!
Hunarhoşro ʙa û oşgor mekard.

Ba ponzdahsolageş cunin Panino
Ba rûzƣordori ʙud əomilu usto.

Va le afsûz, ki az əilm ʙexaʙar ʙud
Va ʙas dar puxtu-soz ûro hunar ʙud!

Ba əumraş rûji maktavro nadida,
Ba qoƣaz jak raxe ham nakaşida,

Ba xonavodaji usto Jahudo
Niholi daşti ʙorin ʙud Panino.

Daron vaqt ham, ʙa hamrohi pisarho,
Ba texnikumu maktavhoji Şûro
Zi duxtarho ʙaəzeho holekaj
Ba gulistoni doniş mezadand taj.
Panino lek ʙa ƣaflat ʙuda cun mast.
Namedonist, ki dar dunjo ci gap hast.

Agar gohho, zarur şuda, Panino
Hameomad dar dûkoni usto

Va medid, ki ʙa majdoni mahala
Pijonerho şudin çamə jak gala,

Ba gardanho hama pisar va duxtar
Buʙastin latahoji surx zi jak sar
Va maşqho karda istodin ʙa har navə;
Va jo medid, ki şogirdhoji maktav
Zi darsho rafta istodin ʙa xona
Va ʙo şon duxtaron hastand ravona,—

Karaxt meşudu meistod hajron
Va megaşt vazəl û dar xona vajro
Hamekard jas ʙa û hajoti toza;
Va lekin ʙoz ʙa puşti darvoza
Ba û hajoti kûhna hukmron ʙud;
Hato rûze cunin voqiəaje şud:
Panino ham, misoli har kasi joş,
Ba kori xondanu maktav havas do
Mudom Dovid ʙa û çihati xomlo:
Zi darshoji muəalim, az savaqho,
Zi donişhoji harrûza va az kor
Hamekard caqcaqu hikoja ʙisjor:
Va rûze iltimose kard Panino:
—Ba man jod teh tu Dovidçon, xat
Agar man ʙas alefʙero giram jod,
Hamegardam zi ƣam foriƣu dilşod.
—„Bijo, xajr“, guft Dovid dar çuvov
Bimond jak parca qoƣazro ʙa nazd
—„Alefro menavisam xuv nazar ku
Cu naəl kaş davraje, şoxe ʙa sar kun
Buʙin Bero: cun corcûv soxt dora
Ba maƣzaş nuqta, az cap cûv nadora
Agar dar maƣzi on nuqta namone
Varo ʙojad mo Ve gufta xonem“
Cunin Dovid daron rûz ʙa Panino
Nişon medod surovi harfhoro;
Va şon garcand ʙudand xelo muşkil,
Panino ʙoz ʙa onho ʙasta ʙud dil
Havas doşt, ki girad dar dast qalamro
Ba xondan ham şavad teztar usto.
Qalamro dodu Dovid guft: „Bigir sax
Navis aknun“...Va lekin dar hamin va
Bişud dar jela; Şoul şud namudor.
(Magar ʙud omada halok zi ʙozor)
—Kuçojand padaram?—gufta ʙipursi
—„Ba dûkon“—guft. Panino ʙaəd
Dovi

Imo karda, nişon dod qoƣazho:
Ba ʙolojaş ʙudand du to alefho.
Ba feəl Şoul serçahl andake ʙud:
Cu otaş dojimo dar megirift zud.
Cunone ki Paninoro cunin did,
Ki hast maşƣuli xat ʙa peşi Dovid
Ba çahlu qahr şuda guft ʙa Panin
·Tu ham mazmun şudan mexohi rasvo
Namedoni magar, ki kori tu cist?
Ki xondan va navistan kori tu nes
Bipartov zud qalamro tu zi dastat
Varo min-ʙaəd naʙinam heç ʙa nazda
Qalam aftod az dasti Panino...
Butun ʙo in şikast şasti Panino...

*) Dar inço suxan dar xususi alefʙeji k... naji „əivrit“ rafta istodast, cun ki dar ... vaqt onro hanuz napartofta ʙudem. M.

(Davom dorad.)

G. B. ARONUF.

Foş şudani siri duəoxon.

(Hikoja).

Ů ʙa dafəaji jakumi omadani Mixal 7 ʙandca—7 nusqa ʙareşum farmojid. Mixal zani jak kosivi dastaş çumad guleş meçunʙidagi hast. Az hamin savav û „ʙoru ʙud“ ʙa ʙisotaş doştagi jak dona kurtaji ʙeqasavi jakrûjaji kelincageşro furûxta, 7 ʙandca ʙareşumro jofta xarid. U maçʙur ʙud, ki hamin korro kunad.

Ba rosti ham dardi Mixal zûr hast. 7—8 sol hast, ki ʙo Hajim hamxona şudast, hanuz ʙa jak farzand zor meʙoşad. Mixal dojim xoh ʙa vaqti ʙekori ûjla karda şiştanaş va xoh ʙa vaqti ʙa koru—ʙori xona sargardon şuda gaştanaş, „Jak noxuni farzanda dida muram ham ormon nadoştam“, gufta orzuju havas mekunad.

U jak vaqte homilador şuda ʙoşad am, 3 moha az qataş ƣaltid. Baəd z vaj û digar homilador naşudast. Agar cande şavharaş un qadar ʙa in gap namecaqida ʙoşad ʙa mijoni kampirakho ʙisjor vaqtho „Mixali nozoj“ guftagi gap ʙuromada taku—rû meşavad. In gap Mixali „ʙadʙaxtro“ adoju—fido mekunad. Az in ahvol xalos şavam gufta, û az ʙisjoriji ʙa peşi duəoxonu parixonu folʙinho raftan, ʙa daraçaji az po memondagi rasid.

Doştagiju toftageşro ʙa in „xon—xonho“ ʙurda dodan qati ham jagon natiça namedid.

Mixal, az qatori corahoji oxirin hisov karda, 7 ʙandca—7 nusqa ʙareşumro ʙa mulo Şiməûni duəoxon ʙurda dod va iltimoshoji ʙisjore kard, ki ~~jak~~ duəoji ƣafs xonda, devu parihoji ʙa ʙoloji rahi kor istodagiro mahkəm ʙandu—ʙast karda monad. Mulo Şiməûn on responhoro az 9 10 çojaş gire karda sufu—kufxoniho qati suporiş kard, ki onro Mixal ʙa guleş, mijonaş va ʙa pocahoş ʙasta gardad.

Az in moʙajn 3—4 moh guzaşt, amo az maqsad heç darak ham naşud.

Mixal ʙoz çonhavli qati ʙa sari mulo Şiməûni duəoxon rafta, dar in dafəa ʙa qatoraş jak—mûraji sijoh, calpaki—daroz, havloji tar va digar cizho ʙurd. Amo ʙoz jagon natiçaji darkori naʙuromad. Duəoxon kaşan dageşro to rafta zijod mekard. Dar dafəaji sejum û Mixalro aval jak tarsond.

— Kelin ʙisjor omada raftan qati ham fojda nest.

· Bu,ʙaxti pastam ʙa rûji taxta meşu, ʙaroji ci domlo,—gufta Mixal pursid.

— Az devu parihoji əazamati puşti kûhi qop, devi Hajhot ʙa şumo rasida monde.

— Bu, peşoni pastam ʙa rûji taxta şava, anakun ci kor mekunam...

Ne ʙoşad ord va 3 qadoq rûƣani zaƣir meʙijored, ki man „im—is“ ʙurarom. Ba in „is“ duşmanhoji devi Hajhot orzu karda çamə meşun.

— Baəd az in ci meşû?

— Ba duşmanhoji devi Hajhot megum, ki ûja ʙandu ʙast karda dastgir kunand, un vaqt şumo, kelin, ʙa maqsadaton merased.

— Farmojidagetona az kuço mejovam, mo çudo kamʙaƣal hastem.

— In xel ʙoşad, xudaton medoned, xuharam,—guft mulo Şiməûn va dasthoş qati rişaşro şona karda,—uhu—uhu!—gufta sulfa kard.

Becora Mixal xafaji zûre şud va az halqahoji caşmhoş, ʙe ixtijor, cakla—cakla aşkho cakidand. Az çoş xesta nuki ostinaş qati aşki caşmhoşro pok karda, sad xel ûjlaju xijol qati ʙa xoneş omad. Ba ʙisotaş digar cizi ʙa pul mearzidagi namonda ʙud. Noəiloç ʙa pajı az kisaji şavharaş pul duzidan ƣaltid va ʙa mijoni 5—6 rûz cizhoji mulo Şiməûni duəoxon farmojidagiro çamə kard. Şavharaş ʙoşad, har rûz „imrûz falon qadar pulama ƣaltonda mondim“—gufta xafaju ʙedimoƣ şuda qucoriş karda megaşt, amo Mixal heç sir namedod.

U jak cand vaqt ʙardoş karda ʙoz az mulo Şiməûni duəoxon ʙa dardaş davo pursid. Mulo Şiməûn ʙa omadani oxirin az ʙovati ʙuzƣolaji sij... jo ki gûsolaji sijoh ovurdan dark... ʙudanaş, duşmanhoji devi Hajhot h... minro talav kardanaşon, ʙaəd az ... dastgir karda şudani devi Hajhot ... Mixal ʙaəd ʙa maqsadaş rasida tav... nistanaş gap zada „ne ʙoşad, as... ho əiloç nadorad“ guft.

Mixal girja karda, sûxt, pardu ʙ... jon şud. Baroji puli ʙuzi sijohro j... tan ʙisjor xijolu andeşa kard, a... coraji in ʙas jak to ʙud:

Ba şavharaş az korxonaji moş... dûziji kor mekardageş ʙaroji dû... ovurdan jak pûstin doda şuda ʙu... onro Mixal girifta furûxta pul kar... ni şud va incunin kard. Az puli ... ʙa heç kas nafahmonda jak do... ʙuzƣolaji sijoh xarida ʙa xonaji m... lo Şiməûni duəoxon ʙurda dod.

Ƣojiv şudani pûstinro fahmida ... xonaji Hajim ʙaroji akt navis... komisijaho omadand va jagon ni... niji duzd daromadanro najoftand.

„Xudi Hajim furûxta xûrda ham... xel hilagari kardani şude“—gu... fikr kardand.

Hajim ʙisjor ʙa xiçolat mond, ... karda hodisahoji pul gum kardan ... imrûz pûstini korxona ƣojiv şudan... ro az peşi nazaraş jakta-jakta gu... rond va az ki donistanaşro nadon...

Az zanaş gumon ʙurd, lekin ... in mudati 7—8 soli ʙa on ham... na şuda zindugoni karda istoda... jagon dastqavliji onro nadida ʙ...

t afis №5 mohi dekaʙri soli 1933-jum

Jaəqûʙ Hajimûf.

Ba zindugoniji nav.

(Ḥikoja).

hoqi cojxonaci saharlji hazon xurûshoro fahmidan zamono çomi kori xudro did. Darov vor monda ʙerunu durunro rûf-cida, ʙa ʙoloji kathoji ʙa ʙe-udagi gilemu qolinhoro ʙuro-pahn karda mond. Davru ro ov zada salqin kard. ar hama ʙa xovi şirini sahari d ham, ki parandaho ʙedor ʙu-avozi xonişi onho ʙa gûşi hoji nimxovu nimxez rasida od. Jak tarafi cojxona ki jalan-d, rûşnojiji ʙa puşti kûh ʙuda ʙoloji kathoji ʙerun dida d. Ojista-ojista oftov ʙolo ʙuro-dojraji xudro majda namojon-ajdonro ham rûşan kard va az alum meşud, ki rûz mutlaqo udast.

mhoji ʙa cojxona xov raftagi xesta dastu rûhoşonro şuşta, loji katho jak nafari, du na-o in ki 3—4 kas davra şuda —harço şiştand. Jishoq az rûji lişi odamho ʙa peşaşon coj-ji coj, pijolaho va patnusho da memond.

xel odamhoji rahguzar ham amun ço ʙaroji coju non xûr-meşiştand. In—cunin Natani ra-imrûz ki rûzi ûtdixaş ʙud, az rah Avrom çûraji kûhneş qati oh şuda, ʙa cojxona ʙaroji coj an omada şişt.

nin, aka Jishoq jak cojnik coji karda ted,—gufta Natani coji o naqz medidagi coj çeq zad. ş çonim,—gufta Jishoqi caqon, k cojniki xurd coji kavut an- Cojro dam doda, pijolaji xur-vutro ʙa nuli samovor nazdik , az on ov rexta, pijolaro caqa a va lata qati pok karda ovur-od.

an az kiseş ʙa on kamtari di-coji kavut ʙurovurda andoxta o du se ʙor ʙod kaşida ʙa xudaş kaşid.

— Jishoq, imrûz cojat az ovi çûj mi?—guft Natan.

Ne, ovi çûj in sunʙa ci kor me-kuna. Magar imrûz az xov xesta dah-nata caqı nakardi—gufta Jishoq çu-vov dod.

Natan ʙaədi çojaşro nûşidan ʙa Avrom cojro uzod karda,

— Xajr hole ham ʙa kori hamoli havora nastam gûjed?—gufta savol dod. Avrom cojro nûşida,

— Ci kor kunam, kamu-tun kor karda, zındugoniji əajolmandija gu-zaronda gaştim,—guft, ʙa çuvov.

J. Hajimuf.

— Lekin aka Avrom, Natan das-taşro ʙa zoneş zada guft, ʙa gapi man nadaromadageton, hole ham alam mekunad. Agar ʙa hamun vaqti ʙa jagon kor darojed guftagim meda-romadet,man zomin ki hamin xel rûz-hoji saxtiji əajolmandija namedided.

Avrom kaleşro ʙoloju pojon karda, çumonda gaphoji Natanro tasdiq karda:

— rost megi, Natançon, ʙa hamun vaqt jak kûtohi kalon az tarafi man şuda guzaşt—guft.

In gaphoji puşajmonigi Avrom Na-tanro ʙoz tez kardand.

— Agar ʙa hamun vaqt ne nagufta, darov qatori man ʙa kor medaroma-ded—in xel arqan ʙa dastu çoma ʙa sari kift şuda namegaşted.

Avrom aknun ʙoz zijodtar puşaj-mon şudageşro fahmida, lelahoşro ʙa rişi darozi şona nakardageş rasonda,

— Hov Natançon, qadri gaphotona nadonistam. Lekin don, ki ahvolam xelo ʙad hast. Bacaho ʙoşand, şukur, 1—2 ta nestand, ki qami inhoja kamtar xuram. Ilojim rûji doqa na-ʙinam, ki—ʙacahom 7 çon hastand. Bacahoji kalonam ʙoşand coraşon ham puşt ʙa puşt duxtar hastand. Agar pisar meşudandku ʙa jagon kor memondam, kamu tun nafəi inho ʙa mani ʙadʙaxt merasid — gufta Avrom ʙuqsi dilaşro ʙajon kard.

Natan:—hole ham şumo tûʙa na-karded. Ba man gûjed qanin duxtar-hoja ci gufta ʙa xona qava karda monded. Moned inho ʙa rûzi digar duxtarho kor kunand. Inho həm dast dorand, po dorand, ʙa xudaşon je-raşa quvat dorand. Ci ʙud, ki murq ʙorin inhoja ʙa murqxona darovurda monded,—gufta pijolaro az Avrom girift.

Ba hamin vaqt zani Natan, kurtaji kavut ʙa tanaş, rûjmoli surx ʙa saraş ʙastagi, ostinho ʙar zadagi, caqon caqon rəh gaşta:—

— Natançon, ʙoli toqca ʙa ʙacaho ciz mondam, ʙa vaqti maktav rafta-naşon ʙa dastaşon te—gufta, az peşi onho guzaşta ʙa kori zavud raft.

Hamin vaqt avçi ozodiji zanho ʙud.

Bisjor duxtarho va zanho ʙa kor-xonaju faʙrikho ʙa kor va ʙa kursu maktavho ʙa xondan medaroma-dand.

Faəolijati onho ʙa peşvozi hajotu zindugoniji ozodu toza to rafta zûr me-şud. Zani Natan ham jake az hamin xel zanhoji ozod şuda ʙa vositaji mihnat ʙa tavri xud şuda omada istoda ʙud.

Gaphoji zani Natan Avromro ʙa ûjlaju xijol monondand. Az afti on əajon ʙud, ki „in ci xel zani ʙe adav ʙude, ki ʙa kûca, ʙa peşi jak lak odamho ʙa şûş suporiş karda meraf-te?" —gufta ʙa xudaş durunnoki savoli muthajirona medod. Dar oxir ʙa Na-tan nigoh karda:—

— Natan, in ci qiliqi zanat? Hole û hamin xel ʙa ʙoli tu hukm merona ci?—gufta savol ham dod.

Natan ʙa in gapi Avrom xanda karda:—

— Gap suporiş kardan ham hukm ʙude ci?—guft.

— Aj ʙari kalo, Natani zanaşa ʙa kor mondagi!—gufta Avrom xanda karda,—ʙa sulfa kardan qaltid.

— Intûr ʙoşad degu tavaqşûji, xo-naju havlirûvi ham mekardagi? guft Avrom.

— Agar darkor şavad,—zanam ʙa madadi man muhtoç ʙoşad—neh na-megum. Avalaşu, zanam az çoji ko-raş avqot mexura, min ʙoşam ʙaca-ho qati az çoji koram avqot mexu-ram, va hoçati degu tavaq oluda kar-dan ham nameşû,—gufta Natan şasti Avromro şikast.

— Amo man, gufta gapaşa davom karda,—şumo ʙorin zanu duxtarho-jama ʙa xona qava karda namondim. Hukumat ki ʙa zanho ʙaroji koru xondan huquq dode, ʙa hazur kor kardan girand. Man heç muqovil nestam: kor kunand—ʙa davri çam-əijat çûşand—cereşon jela şavad, zaəifi soda noşuda, ʙalke zani kor-kuni caqon şavand.

— Az hukumat ki ʙa şumoho me-rasa, ʙaroji hamin ʙa rohi kori hu-kumat zanhotona ham ʙurovurda metetonda,—gufta Avrom in xel gapi ʙoftaro ʙurovurd.

Natan nadonist, ki ʙa in gapi û xanda kunad mi, jo in ki çahl girad.

— Gap in xel nest, aka Avrom, xudaton ûjla kuned, naxoh şumo rizo hasted, ki duxtaraton du çaşmaş ʙa ciz ovurdani şûş ʙoşad. Naxoh ûjla namekuned, ki mavodo domotaton jagon gap şavad, ungoh ahvoli on-ho ci meşû? Ana ʙa hamin vaqt, agar zan ʙa dastaş jagon kor doşta ʙoşad, ʙarovari ʙa kori hukumat fojda ovurdanaş, ahvoli xonavodeşa ham naqz mekunad. Zan aknun „qu-lomi xona" şudanaş darkor nest. Zan aknun jake az qismgirandahoji kor

(Davomaş dar varaqi 4)

ʙa qami tovonipûstin oqişta şu mo Mixal agar cande az jak ta xudaş ham qucoriş karda istoda ad, ham az tarafi digar xudaşro məl medod, ki ʙa nazdiki gudo-meşavad, mezojad, ʙa şavharaş garm meşavad, ʙa mijoni dûstu uşmanho az taənaju tûʙaji mar-xalos meşavad, ungoh, pul dagihoşro ʙa şavharaş gufta di-ham, ki şavharaş ʙa rûji xotiri nd kardageş gap namezanad. l hamin tariq orzuju havashoji qati jak cand vaqt gaşt.

mo az jagon taraf ʙûji umedi in-şuda istodagiji û rûj naʙuro d, 3 moh, 4 moh, 5 moh ham şt,—hamun çimçiqi. Az in taraf oji ʙa rûzqor ʙudagiro furûxta dand, cun ki ʙaəd az gum kunon pûstin korxona digar kor nadod. Mixal ʙoz ʙa nazdi mulo Şiməûn d. Mulo Şiməûn: Buzaton loqar idagi) ʙuda raûqani kart nadoşt, oji „is ʙurovurdan" nomuvofiq ʙud, r kamaş 4—5 qadoq ʙoz rûqani ʙa ʙijored, kor ʙud meşavad, guft. Mixal nihojat ûkahoji quta ʙa dil d şudagi qati gaşta ʙa xona omad. v xov raftani şavharaşro pojida Şavharaş ʙoşad, az muqarari ʙar-tar jozida ʙa taji kûrpa daroz kaşi-a sukutu xijol ʙand şuda şişta ʙud. Baəd az, taqmin, jagon soəat zijod-guzaştan,

Mixal sekin az çoş xesta, ʙa sari mex rafta, ʙa kisaji kamzûli ovezon karda mondagiji şavharaş dast andoxt.

Hajim in namojişro didan zamono az çoş hala zada xesta ʙa girevoni zanaş caspid. Dodu farjod ʙa sar ʙar-doşta şud. Ahli hamsojaho çamə şudand.

Mixal ʙad şuda mondani ahvolro donist. Naəiloç hama sirhoji az sa-raş guzaştagiro jako jak gufta dod.

Jak hamsojaji Hajim jigiti xuşəaq-li donişmand va xonda az ʙovati şavi—şavona ʙefojda ʙudani dodu —qaloqûli gap zada, natiçaji ʙaədi naxondagi va ʙa toriki monda ʙa gaphoji noşud ʙovari ovurda ixlos kardanro ispot karda fahmonda dod va ʙa dûxtur nigohu-ʙin kardani on-horo maslihat dod.

Xudi pageş Hajim qati Mixal ʙa nazdi dûxtur ʙaroji nigohu-ʙin raftand. Va jak cand vaqt Mixal tavovati dûxturi kard.

Korxona ham az in voqləaho xavardor şuda, Hajimro ʙoz ʙa kor qavul kard.

Az in moʙajn hamegi jak sol gu-zaşt Mixal holekaj ʙa dastaş pisar-caji 3 moha doşta, az ʙarhoji rûş ûro ʙûsa karda, voqləahoji az saraş gu-zaştagiro ʙa jod meovurd.

Mulo Şiməûni duəoxon ʙoşad, ʙa-roji hilakor ʙudanaş ʙa nazdi sud ʙa ʙoloji kursiji sijoh nişast, va az hama peştar dar xususi hilakor ʙu-dani û Mixal guvoh şuda xesta sir-hoşro foş kard.

Korgar.

Dar maktav.

Agar az „Şarq" mahala tarafi cap
Kunem majlu ravon gardem ʙoz cap,

Zi tang kûca şavem doxil ʙa majdon,
Ba caşm vo mexurand har sû daraxton.

Guzargoh hast ʙa kûdakho in majdon.
Zi in rah meravand dar maktav şon.

Zi duxtar ham zi pisarho ravonand,
Ba dast kitovu daftarho dorand.

Man ham az əoqvi şon gaşt namudam.
Zi dur ʙinoji ʙuzurge ʙididam.

Cu otaş, in ʙino şûəla zanonast,
Va ʙe əilmro ʙa qajdi xud kaşonast.

Şudam doxil ʙa zudi man daron ço,
Namudam caqcaqe ʙo kûdakho.

Ba şon az holi maktav cand savolho.
Bidodam, az ravişi xondanho.

Ba man jak sar ʙiguftand on çuvonon:
— Agar xohed ʙa didan kori mojon,

Şaved doxil duruni hama sinfho,
Jako-jak ʙuʙined har peşraviro.

Muəalimu muəalimaji moho,
Ba har sinf hastand maşquli darsho"

Ravon gaştam duruni on sinfho
Bo hamrohi muəalimi onho.

Ba man û peşraviji maktavro
Va az taəlimoti talaʙaho

Bikard caqcaqu har sû niz maro ʙurd.
—Ba devol kun nazar: ci hast kalon xurd?

Suratho, in diogramahoro
Buʙin tajor kardand kûdakho.

Ba in ço çavqijat az kûdakon cand
Şuda maşquli koru jûrma dûzand.

Digar ço hast zi in kûdak çuvonon—
Durezgari, suəoti hunari şon.

Va ʙo əişqi tamom dar in hunarho
Kunand kor, ham ʙa vaqtaş xondanro.

Bidoned, qajri in, maktavi mojon
Ba faʙriki „Huçum", arteli respon,

Şuda vosasta az ʙaroji kori
Ba politexnizatsija guzori:

Ki har hafta talaʙahoji mojon
Ba kor kardan daron ço meravand şon

Ba in har peşraviho sohivem mo.
Va niz dar kamʙudiho duşmanem mo.

Ba ojanda ʙarem korro ʙoz naqz,
Şavand in kûdakon az əilm pur maqz.

Ba zindugoniji nav (hikoja)

(Davomi varaqi 3)

hukumat sudanaş darkor. Man medonam, ki in daroşhoji domloho va gaphoji ʙojho şumoja xelo saxt kardagi hastand. Ba xijolaton „zan noqisi əaql“ „zana mûjaş darozu əaqlaş kûtaje“ guftani inhoja namedonam ci? Aknun az in gapho ki gûşi şumo pur şudagi hast, ʙa ravişi nav daromadanaton ʙisjor qin namojisode.

Agar cande kuli gaphoji Natan rostu tûqri ʙudand va amo az zindugoniji nav dur ʙudani Avrom gaphoji Natanro ʙa xud qavul kardan namemond, lekin û çuvov ham doda natavonist. Heveş ʙa riş dast zadan şuda, qoşaşro ʙoloju pojon karda, hajron şudagiho ʙorin, lavaşa ʙa çumondan daromada şişt.

***

Mûşe-çûraji nazdiki Natan-ʙa cojxona omada, ʙa davraji Natanu Avrom qati şud. Meʙinad, ki Avrom xafaju ʙe dimoq, ûjla karda şiştast.

— Aka Avrom, ʙoz imrûz ʙa ûjlaju xijol monded?—gufta pursid.

Avrom az kajfi ûjleş jak cand lahzaji digar şuda ʙaəd:

—Kamtar mijoni manu Natan gap şuda guzaşt, jak cand gaphoji û mana ʙa ûjlaju xijol mond,—gufta, çuvov dod.

— Xûş aka Avrom gaphoji man notûqri ʙud ci? Mana xudi Mûşe ham gûja,-gufta ʙa Mûşe gapaşa davom kard.

—Mûşe çûra, xudat gûj. Ba hamin vaqt zanhoja ʙa ozodi ʙurovarda, korkunu xonda kardanamo lozime mi, jo ki peştarho ʙorin ʙa kunçi xona ʙasta nigoh dorem?

Mûşe fahmid, ki ʙajni onho gapi zanho ʙudast, dar hamin vaqt ʙa ozodi ʙuromadani zanaş ʙa jodaş omad.

— Ha guftagiho ʙorin, aka Avrom az duxtar ʙoj ʙastand,—gufta û ham gap savor kard.

— Az duxtar ʙoj ʙudin, lekin ʙa xona qava karda monda ʙudin,-gufta Mûşeju Natan xanda kardand. Natan gapaşa ʙoz davom kard:

— Nav zanam ʙa man jak gapa taəin karda ravad, hole zanat ʙa ʙoli tu hukm meronad, gûji ci?—gufta muthajir monsodin.

Mûşe coji Natan daroz kardagiro girifta—ʙa lavaş nazdik ovurda puf, puf karda:

Natan, aka Avrom ham xelo muqamʙil ʙoşand ham, ki lekin xelo soda hastandda?! Hamin qadar gap zasodim, jak lom az dahnaşon nameʙurod ha!—gufta cojro nûşid.

Avrom. xudaşro jak çumonda:

Gap ʙa xav şiştan ku nest—gufta, qalpoqaşro ʙa ʙoloji peşoneş ovurda, puşti saraşro xorida: „sergapi dar tanga arzad, xomûşi dar tilo mearzad“ megûjand. Baroji hamin ʙa k o r h o j i şariəat ʙahs kardan naqz nameşû. Hama vaqt qami un dunjoja xûrdan darkor hast. Ci xele ki padarʙovohomo zindugoni karda omada ʙudand, mo ham hamun xelda,—gufta saraşro xam karda dam şişt.

Avrom hamin gaphoro ʙa muhofizati zindugoniji kûhna va dinu şariəat gufta doda ʙoşad ham, ki lekin xudaş ʙa sarfahmi onho naqz nameraft. Majnaji û az xurofoti suxanu daroşhoji muloho pur şudagi ʙud va in xel gapho ʙa û „kafşili dahn“ şuda monda ʙudand.

—Xup şumo ʙa şariəatu tariqat qûtida ʙudedda? Moho ham vaqthoji peş şumo ʙorin ʙudem, lekin fahmidem, ki hamegi suxanhoji domloho ʙofiaju durûq, ʙude, oxir az ʙahraş ʙuromademda, gufta Mûşe qavoqaşro qaltonda çuvov dod.

Amo Avrom „ʙuzi man—nim man“ guftagi ʙorin, ʙa gapi xud istoda suxanhoşro ʙa onho maəqul kunondani şuda, cunin guft:

— Medonam, ki şumoho ʙa korhoji hukumat qati şuda, ʙa xijolaton gaphoji odamhoji qadim zadagija az esaton ʙurovurdeton, inho meguftand ki „siri pinhoneta ʙa zan izhor nakun“ cunki zan ʙisjor cizi ʙadʙaxt hast. „Hato murdana ʙa dunjo zan ovurdagije“ meguftand. Agar „elûhaj naşomo“ ʙa esaton ʙoşad, „xajrijat mohoja xudo zan naofarida ʙudi“ gufta ʙa xudo şukurona mekunand.

Az rûji şariəat guvohiji zan ʙa peşi şudho ʙa du pul namearzid, hole şumoho cija medoneton? gufta xelo mana zad.

Natanu Mûşe ʙoftaju malomat ʙudani in xel gaphoro xelo naqz medonistand va in xel ʙadnomihoji ʙa xususi zanho rasm ʙudagiro mutlaqo az majnaju kaleşon ʙurovurda partofta ʙudand.

Aka Avrom, moho in gaphoja çudo ham naqz medonem. Lekin in zamonaji nav taku—turunçi in xel gaphoja ʙutun foş karda nişon dodagi hast. „Rûzi nav— rûşnojiji nav“ megûjand. Zanu duxtarhoje ki ʙa duruni xonaju oşxona ozurda şuda megaştand, dar in zamoni nav, gul ʙorin rûjiş doda gaştin. „Kase çasadi ʙeqajrat dorad, ʙa û kafan ham hajf“—megûjand.

Moho ham hamin xel megûjem. Kase kor namekunad, ʙa û non nest. Kori xona—əaqlu fahmi zana peşrav şudan namonda az gapi dunjo dur karda, ʙa kûr monand karda dangosa mekunad. Şumo az ʙahri taşviqotu gaphhoji ʙoju domlohoji duşmani mo ʙurojed, gufta Mûşe ʙa on ci qadar gap zada Avromro nasihat dod.

Natan ʙa Mûşe nigoh karda, oh kaşida gap zad:

Mûşe çûra, „hamrohi ʙad meʙarad ʙa rohi ʙad, hamrohi nek meʙarad ʙa rohi nek“ megufitin ʙutun rost ʙudeda, ana ʙin aknun, aka Avrom ki dojim ʙa davraji domloho va darşonhoji ʙa mo kamʙaqalho duşman ʙudagi hastand, ʙutun ʙa taasiri unho rafta mondin.

Lekin, aka Avrom doned, ki kûcaji moju şumo ʙorin kamʙaqalho kûcaji un qajr qati jak nest, va az kûcaji inho guzaştani mo hoçate ham nadorad savav in ki inho kuli əumri moja novut karda pomoli xudaşon karda megaştand.

— Gaphoji oxirini Natanu Mûşe ʙa Avrom ʙisjor taasir kardan giriftand va kuli əazovhoji û ʙa vaqthoji peş kaşida omadagiro ʙa nazaraş ovurda nişon dodan giriftand.

Mûşe ʙoz gapsavor kard:

— Agar hamin duxtarhotona ʙa kor va jo ʙa xondan memonded inho şumoja ʙa in hol namemondand

Ana duxtari hamin Jishoqi cojxonacimoja gired.

U ʙa faʙrik jak kor mekunad, ki agar ʙined ʙangaton mekanad. Dast ʙa dastaş namerasad. Xudaş duxtari ʙaquvati caqon hast.

Duxtari Qalmoq ham ʙa kor hast. Modari piraşa kor karda mexûronad.

Duxtarhoji Binjomini pucuqcija duxtari kaloneş kor mekunad, duxtari xurdeş mexonad.

E aka Avrom, agar inhoja mefahmam gûjed, sonu şumor nadorand, hamin qadar zijod şudagi hastand.

In gaphoji Mûşe ʙa Avrom ʙisjor foridand, hamtûr ûjla kard, ki agar gapi Mûşe guftagi meşud, haqiqatan hozir ahvoli û naqz meʙud. Amo ʙaədi az jak lahza û ʙoz andake az qavlaş gaşt, gûjo ki in ûjlaji kardageş qati jak gunohi kalon karda ʙoşad.

To hamin gapho coj cand pijolagi ʙa hamdigar rasida tamom şud. Natan sarpûşi cojnikro ciq—ciq karda zada, coj çeq zad. Cojxonaci darov coj ovurda, cojniki xoliro girifta ʙurd.

Avrom ci guftanaşro namedonist. U cuqur xijol karda, ʙa çuvovi Mûşe jak cand gaphoro zadani şuda omezi suxan mekunam meguft va amo sust va kamquvat ʙudani suxanhoşro xudaş az guftan peş his mekard va tamomi in ahvolaş az avzoəi saru rûş namudor ʙud.

—Hozir zanhoji mo ʙa qişloqho rafta ʙa idorahoji hukumat kor karda gaştin.

Hozir zanho sud şuda, sud karsodin. Hole şumo xov rafted, xov, aka Avrom!

Ba vaqti in gapho Avrom kaleşrota karda şişta ʙud. Haminro dida, Natan gaphomo ʙa şumo heç maəqul şudage aknun, jo ki hole ham „sad əavuz jak kalaji ʙuz“ guftagi ʙorin tan nadoda meşined?

„Bin qoəil şud oxir“ meguftagiho ʙorin—kiftaşro ʙolo karda va lavaşro gazida ʙa Mûşe cişmak zad.

Ba Mûşe dar hamin vaqt jak xijoli tûqri omad.

— Natan ʙehazum imrûz rûzi ûtdixi mohu tu hast Aka Avroma turkşûik ʙurda korhoji zanhoja tamoşo nametem mi? Ana un vaqt aka Avrom kori zanhoju duxtarhoja dida, jak qoəil şavand,—gufta taklif kard.

— Gapat çudo ham tûqri xezed, aka Avrom, mo şumoja ʙa jak faʙriki zan ʙisjor kor mekardagi ʙurda tamoşo metijem. Agar şumo kitov naxonda, ʙa caşmaton nadida—gaphoji domloju ʙojhoja ʙovar karda ʙoşed, amo mo korhoji zanhoja ʙa caşmi nişon medihem,—gufta, puli cojro ʙa duruni pijola monda, Natan xest.

Avrom ham:

Jo pirem xûş, aknun ʙa turkşûik merem mi?—gufta savol doda xest.

— Şumoja jak ʙa majdoni kori zanho qûtonda ʙurorem. Hamtûr huşjor şaved, ki rahmat ʙa hukumat gufta az faʙrik meʙurojed,—gufta Mûşe ʙa raçaji inho jak şud, onho rû ʙa çonivi turkşûik kardand.

***

Natan, Meşû va Avrom propusk girifta ʙa duruni korpusi kor karda istodagi daromadand.

Avrom, ki ʙa in xel korxona ʙori avalin daromada ʙud, in mavlaqi 200—300 odamro dida, hajron şud.

Xususan kori moşinhoro dida, huşaş az saraş parid.

Nule ki az 4—5 pilaji ʙa duruni degi ov ʙudagi naxro „hûf“ kaşida ʙa ʙolo medod, va on nax, ki az ʙoloji sari korkun ʙa carxi puştaş ʙudagi mepecid, ʙa û monandi xonaji tortanak menamojid.

Dar inço û ʙisjor zanhoro did. Jak xel zanhoro did, ki az duruni quti pilaji xuşkro girifta ʙa duruni degi ovi garm andoxta, dam doda istoda ʙudand.

Jak xel zanhoro did, ki hamin pilahoji puxta şudagiro girifta ʙa duruni degi ov monda ʙa jak nul az 4—5 pila nax doda istoda ʙudand. Va jak xeli digar zanho naxhoji az nul meʙuromadagiro ʙa tartiv ovurda ʙa carxi nax pecida istodagi doda istoda ʙudand. Saru caşmi û sijoh raft. Ba əumraş û ʙa jagon tûj va jo ʙa j a g o n ç a m ə i j a t in xel mavlaqi serşumori zanhoro nadida ʙud, hamtûr ûjla kard, ki gûjo in faʙrik hamegi zanhoro cinda ovurda ʙoşad.

— Xûş aka Avrom, aknun ana in korhoji zanhoja ʙined gufta Natan gap zad.

— Ana in duxtari Jaəqûvi Qamʙar,—gufta Mûşe duxtari dar matal kor karda istodagiro nişon dod.

Ha, aka Avrom—ʙa peşi mo tamoşo kardan omaded ci, gufta on duxtar tavasumi xanda kard.

Avrom ci kor kardageşro nadonista,

— Ha, tamoşo kardan omad[...] qizim,—gufta xandanamo çuvov d[...]

— Qanin naʙoşam peşi instru[...]tûr ravem, ki ʙa mo maəneji korh[...]şona fahmonda tija, gufta Nata[...] Mûşe Avromro ʙa peş darovurda[...]

— Xûş qanin, ʙeton, ci xizmat[...] gufta jak jagiti xuşqomati serpa[...] ʙa inho nazdik şuda gap zad.

Moho aka Avroma ʙa hamin [...] ovurda xostem, ki tamoşo dihem, ham...... (Natan saraşro xorida [...]paşro tamom nakard).

Un odami xuşqomat instruktûr:

— Cuva az dami gap zadanaton g[...]ted?—guft.

— Va ham ûrtoq instruktûr, m[...] xostem, ki aka Avroma ʙa korh[...] zanho oşno kunem,—gufta ʙa xan[...] daromad.

Instruktûr ham xanda karda,

— Ha aka Avrom, ʙa soli piri z[...] havasho mekunedda — gufta ki[...] Avroma hazil karda zad.

Mûşe—ne, ûrtoq instruktûr, ʙar[...] zanhoja didan ne, faqat ʙaroji ko[...]hoji zanhoja didan omadem,—gu[...] maqsadi omadanaşonro rûşan kar[...] dod.

— Xajr intûr ʙoşad, ana in zanh[...]ʙas sejaki zanhoji faʙriki mo has[...]tand—guft instruktûr.

Caşmhoji Avrom az kosxonah[...] ʙuromadand.

— Şumo naʙoşam kuli zanho[...] şahra cinda giriftagijeton ci?—guf[...] Avrom ʙa instruktûr savol dod.

— Ota az in xel korxonahoji kalo[...] ʙa şahri mo cand to hast. Ba xijola[...]ton zanho faqat dar faʙriki mo has[...]tand ci? Rafta faʙriki moşindûz[...] ʙined, har xel artelhoja ʙined. Inh[...] hole zanhoji smenaji jakum hastand[...] az soəati duji rûz raʙûcihoji smena[...] dujum omada to soəati dahi şava ko[...] karda meravand.

Va az soəati dahi şav smenaji se[...]jum omada kor mekunand. Ba ha[...] smena az hamin zanho hastand.

— Xûş in holi ʙacahoji şirmakon[...] xurd ci meşû? hajron şuda Avro[...] savol dod.

Ba nazdi faʙrik detjasliju dets[...] dorem, ki zanho ʙacahoşona ovurd[...] ʙa hamun ço doda ʙa hazur kor[...]şona mekunand. Az in savav he[...] ûjla nakuned, ci xele modar qam[...] ʙaceşa mexurad, hukumat ham qam[...] raʙûcihoja mexurad, xususan qam[...] zanho ʙa dili mo ʙisjor hast.

Instruktûr ʙa savolhoji Avrom ha[...]min tariq çuvovhoji vaseh doda, kor[...]horo nişon dodan girift. Avrom ʙ[...] inço az pilaçûşoni sar karda to xu[...] ʙareşum toj şudanaş kori zanhor[...] did. Anca huşjor şud. Cehrahaş jel[...] şud va əaniq donist, ki az dasti zan[...]ho ham kor meomadast. Ba haqiq[...] gaphoji Mûşeju Natan rost ʙudast[...] Behuda û ʙa gapi Natan nadaromad[...] xudaş az kori hukumat dur ʙudage[...] kam nest, ki ʙoz zanu duxtarhojaşr[...] ham namonda ʙudast.

Ba dilaş hamtûr orzuju harakat[...] çoj şud, ki agar û hozir qanat me[...] doşt zudi zud parida ʙa xoneş raft[...] zanaşu duxtarhojaşro ovurda ʙa faʙri[...] medarovurd. Andaki digar ûjla kar[...]da:

— Xûş, aka instruktûr, agar mo[...] duxtarhomoja ʙa kor tem, megireto[...] mi? — gufta pursid.

— Hole şumo duxtar dored ci[...] majlaş, darov ʙijored, ʙa kor megi[...]rem, — instruktûr çuvov dod.

Avrom in qadar korhoro dida xuş[...] vaqt şudageş kam naʙud, ki ʙoz ʙa[...] in gapi nekiji instruktûr xelo xur[...]sand şud.

(Davomi hikoja dar gazeti ojanda)

Redaktûri çuvovgar A. SAJIDUF Отв. редавтор А. САИДОВ

ADRESI REDAKSIJA: Toşkand kucaji Arpopaja pereulak Zavudskûj №7 Telefûni redaksija: 31612 kantûr 31-582

Narxi gazet: 1 sola 12 sûm. 6 moha 6 sûm 3 moha 3 sûm

Uzlit 32 III

Tipografijaji „Bajroqi Mihnat“